

Դանիել Վարուժան

Վենետիկ

Ծավի՛ Վենետիկ, փառապա՛նծ Տիկին,
Զոր Իտալիան գինով սընույց,
Եվ Արևելքն իր գարդերով անգին,
Պըճնեց վեհ ճակատդ ու ոտքերըդ լույծ:

Ադրիականին բամբիշն ես հավետ,
Զարդարված՝ ջուրե ժապավեններով,
Լիտոյի արևն, ելլելով ծոցեդ,
Թագ կ'ըլլա գըլխուդ և կ'ընկըղմի ծով:

Ար հեղու երկինքն, իբրև սիրահար,
Աստղե՛ր գըրկիդ մեջ, աստղեր մագերուդ,
Ծովն առջևդ սըփոնե՛ր է գորգ ու գոհար.
Զույգ կապույտի մեջ Երա՛գ մ'ես կապույտ:

Արթնած՝ բարձերուն վըրա փըրփուրե՝
Որքա՛ն թովիչ ես, երգն ալքերուն լուրթ
Երբ որ կ'ունկընդրես, ո՛վ Քաղաք ջուրե,
Ո՛վ Լափյուրիներոս քայլերու պանդուխտ:

Ունիս ճամբաներ նեղ ու օձիուով,
Կեսը սալաքար, և կեսը ալիք.
Հոն կըրնանք, ընկերս ու ես, խոսելով

Երթալ, ես՝ ոտքով, նավակի մեջ՝ ինք:

Անիվն անոնց մեջ ակոս տողած չէ.

Եվ ոչ ալ պայտն հուր կայծեր սերմանած.

Ձրկնորսին սանդա՛լն հրգոր կը հրնչե

Հո՛ն, ուր ճեմեց Տոժն օր մը սիգընթաց:

Անթիվ կըղզիներ, շենքեր վրանին,

Կոր կամուրջներով են շրթայարկված:

Կարծես կուգ ուղտերն են կարավանին՝

Անապատին մեջ ժայռերու փոխված:

Կը լվա ջուրն հի՛մը տուներուն գեջ՝

Փռշի առ փռշի ծեփը լիզելով,

Երկու կըղմինտրի անջրպետին մեջ

Կ'ածե սլականջն ի՛ր ձուերն ալեխտով:

Պատուհաններուն տակ ջրանցներ շափյուղա

Հայլի են կարծես՝ գոր ծովն է հրդեր,

Ուր աստղերուն մեջ, լուսնին քով, կըրնա

Վենետկուհին իր դեմքը գետեղել:

Որմերուն ըստվերն հեհե կը նագի

Ալիքներուն վրա, ալիքն՝ որմերու:

Տունը ջուրին մեջ նորեն կը սկըսի,

Միշտ քայքայելով՝ առանց փրլչելու:

Դըռներուն խոնավ շեմը կոնտու մ'է.

Անգույգ Քաղաքին անգո՛ւյգ կարկուրա,

Որ գիշերվան մեջ՝ ճակտին կը կըրե,

Միակ աչք մ'հրեղեն, փայտե՛ կիկլոպա,

Որ լորտուի պես սև, սողագընաց,

Կամուրջներուն տակ կը սահի կ'անցնի,
Ինչպէս զրդշումին տակ մե'ղքն ամոթխած...
Ա'յս տարբերությամբ՝ որ մեղքն աչք չունի:

Ահա Մեծ-Ջըրանցդ, ո'վ Քաղաք-դըշխող,
Որ կոր երիզով քեզ կը պարուրե,
Իբր Ադրիականն իր թևը կապույտ
Վիզըդ անցըներ՝ որ թուշդ համբուրե:

Սուրբ Մարկո'սն ահա, թանգարան անհուն
Գեղարվեստներու, բրածո սուրբերու.
Անոր կից պալա'տն ահա Տոժերուն.
Խորանը գահեն քայլ մըն է հեռու:

Ահա Փիոմպիններն՝ որոնց տակ հավետ
Այսօր կը մընչեն տատրակնե'ր հըլու.
Երնե'կ քեզ անկմանդ մեջ իսկ, ո'վ Վենետ,
Բանտերդ են փոխված թըռչնո բույներու:

Եվ ա'յլ տաճարներ, ա'յլ ապարանքներ,
Կոթողներ կրոնքիդ, հանճարիդ հըսկա.
Ալիքներ անոնց առջև կ'երգեն դեռ
Փառքդ անցյալ՝ գըրված ծովերուն վրա:

Ու Հառաչանքի կամուրջն ավասիկ,
Կամուրջն՝ որուն վրա, իրիկնադեմին,
Երգը լըսեցի ջուրերուն հեզիկ՝
Երբ կու գար աչքերս համբուրել քամին:

Կանգնած՝ արևուն առջև մայրամուտ՝
Սերտեցի գույներ, շողեր մեղմընթաց.
Քու եկընքիդ մեջ և քու ջուրերուդ՝
Հոգիս նըկարչի վըրձին մ'էր գըտած,

Ո՛րքան ալիքներ, ալիքներ լաժվա՛րդ,
Ալիքներ նարի՛նջ, հակի՛նթ ալիքներ...
Ո՛վ Վենետիկդ իմ, Լըճակըդ զրվարթ
Թիցիանոյի երանգապնակն էր:

Պիտի քընարս իմ քեզ հիշե հավետ,
Քու փառքըդ մուրճի, փառքըդ վըրձինի.
Պիտի հիշե և՛ խուցն այն տըխրավետ
Կանանչ ջրանցին վրա սուրբ Գարմինի:

Իր պատուհանին ձողերուն առջև
Էր՝ որ ես լացի, նայելով լուսնին,
Կամքըս բանտարկված: Հոն սիրտս հեփհե
Ընպեց հեռացող երգը ձրկնորսին:

Դարձյալ անկից է՝ որ ես առջի հեղ
Տեսա Լինտան, կույսն աստամներով բրինձ,
Որ նըստած իր հոր նավակին մեջտեղ՝
Կը հյուսեր ոռկան մ'ու կը ժըպտեր ինձ...